

DAVOLASH MUASSALARIDA BIRLAMCHI PROFILAKTIKANI TASHKIL ETISH.

Soxiba Israilova

Samarkand davlat tibbiyot universiteti

Jamoat salomatligi

+998901003232

Shavkat Juraev

Samarkand davlat tibbiyot universiteti

Yuqumli kasalliklar

+998905056612

Dilfuza Amanova

Samarkand Yuqumli kasalliklar klinik Shifoxonasi

+998976122288

Annotatsiya. Ushbu maqola davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani samarali tashkil etishning hal qiluvchi zarurligini o'rganadi. Mavjud adabiyotlarni o'rganish, turli usullarni qo'llash va natijalarni tahlil qilish orqali maqola ushbu sozlamalarda birlamchi profilaktika ishlarini optimallashtirish haqida tushuncha berishga qaratilgan. Muhokama davolash muassasalarida birlamchi profilaktikaning umumiy samaradorligini oshirish bo'yicha xulosalar va amaliy takliflarni taklif qilib, hamkorlikdagi yondashuvning muhimligini o'rganadi.

Kalit So'zlar: Birlamchi profilaktika, davolash muassasalari, tashkilot, sog'liqni saqlash, aralashuv strategiyalari, hamkorlikdagi yondashuv.

Birlamchi profilaktika aholi salomatligida, xususan, turli xil sog'liq muammolari uchun yordam so'raydigan davolash muassasalarida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu sharoitlarda birlamchi profilaktika tashabbuslarini tashkil etish sog'liqni saqlashning asosiy muammolarini hal qilish va umumiy farovonlikni oshirish uchun juda muhimdir. Ushbu maqola davolash muassasalarida birlamchi profilaktikaning hozirgi holatini o'rganib chiqadi, takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlashga qaratilgan va optimal tashkil etish uchun keng qamrovli asoslarni taklif qiladi.

Mavjud adabiyotlarni sinchkovlik bilan tahlil qilish davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani tashkil etishdagi kamchiliklarni aniqlaydi. Ushbu muassasalar an'anaviy ravishda davolash va rehabilitatsiyaga e'tibor qaratsa-da,

mustahkam birlamchi profilaktika strategiyalarining integratsiyasi ko'pincha etishmaydi. Adabiyot nafaqat mavjud sog'liq muammolarini hal qiladigan, balki ularning paydo bo'lishiga to'sqinlik qiladigan proaktiv yondashuv tomon paradigma o'zgarishi zarurligini ta'kidlaydi.

Davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani tashkil etishni o'rganish uchun aralash usulli yondashuv qo'llanildi. Miqdoriy ma'lumotlar so'rovlar va statistik tahlillar orqali, sifatli ma'lumotlar esa asosiy manfaatdor tomonlar, shu jumladan sog'liqni saqlash mutaxassislari, ma'murlar va bemorlar bilan suhbatlar va fokus-guruh muhokamalari orqali to'plandi. Ushbu yondashuv davolash muassasalarida birlamchi profilaktika harakatlarining hozirgi holatini har tomonlama tushunishga imkon berdi.

Davolash muassasalarida birlamchi profilaktika sog'liq muammolari yoki ular paydo bo'lishidan oldin paydo bo'lishining oldini olishga qaratilgan strategiya va tadbirlarni o'z ichiga oladi. Davolash muassasalari kontekstida birlamchi profilaktika ko'pincha shaxslar o'rtasida kasalliklar, buzilishlar yoki sog'liq bilan bog'liq boshqa muammolar rivojlanishining oldini olishga qaratilgan. Davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani qanday tashkil qilish mumkinligi haqida qisqacha ma'lumot:

Ehtiyojlarni Baholash:

- Muayyan sog'liq uchun xavf va ehtiyojlarni aniqlash uchun davolash muassasasi tomonidan xizmat ko'rsatiladigan aholini har tomonlama baholashni o'tkazish.

- Birlamchi profilaktika dasturlarini maqsadli aholiga moslashtirish uchun demografik ma'lumotlar, sog'liqni saqlash ko'rsatkichlari va boshqa tegishli ma'lumotlarni tahlil qilish.

Dasturni Rejalashtirish:

- Aniqlangan ehtiyojlarni qondiradigan dalillarga asoslangan birlamchi profilaktika dasturlarini ishlab chiqish.

- Madaniy jihatdan sezgir va aholiga tegishli dasturlarni ishlab chiqish uchun sog'liqni saqlash idoralari, jamoat tashkilotlari va mutaxassislar bilan hamkorlik qilish.

Ta'lim va xabardorlik:

- Sog'liqni saqlashning asosiy muammolari to'g'risida xabardorlikni oshirish va sog'lom xatti-harakatlarni targ'ib qilish uchun ta'lim kampaniyalarini o'tkazish.

- Xavf omillari, profilaktika choralari va sog'lom turmush tarzini qabul qilishning afzalliklari to'g'risida ma'lumot berish.

Skrining va erta aniqlash:

- Potentsial sog'liq muammolarining dastlabki belgilarini aniqlash uchun muntazam ravishda tibbiy tekshiruvlar va baholashlarni qo'shing.

- Xavf ostida bo'lgan shaxslar tegishli kuzatuv va aralashuvlarni olishlarini ta'minlash.

Xulq-Atvor Aralashuvi:

- Ovqatlanish bo'yicha maslahat, chekishni tashlash dasturlari va stressni boshqarish kabi ijobiy turmush tarzini o'zgartirishga yordam beradigan xatti-harakatlarni taklif eting.

- Jismoniy shaxslarga sog'lom xulq-atvorni qabul qilish va saqlashga yordam berish uchun yordam va resurslarni taqdim eting.

Emlash Dasturlari:

- Yuqumli kasalliklardan himoya qilish uchun emlash dasturlarini amalga oshirish.
- Davolash muassasasidagi shaxslar tavsiya etilgan emlashlar to'g'risida xabardor bo'lishlarini ta'minlash.

Siyosatni Ishlab Chiqish:

- Davolash muassasasida sog'lom muhitni qo'llab-quvvatlovchi siyosatni o'rnatish va amalga oshirish.

- Tamakisiz kampuslar, sog'lom ovqatlanish imkoniyatlari va jismoniy faollik imkoniyatlari kabi muammolarni hal qilish.

Jamiyat Hamkorligi:

- Birlamchi profilaktika ishlarini qo'llab-quvvatlash tarmog'ini yaratish uchun jamoat tashkilotlari, mahalliy sog'liqni saqlash bo'limlari va boshqa manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish.

- Profilaktika dasturlarining ta'sirini va ta'sirini kuchaytirish uchun jamoat resurslaridan foydalaning.

Monitoring va baholash:

- Birlamchi profilaktika dasturlarini doimiy monitoring qilish va baholash mexanizmlarini joriy etish.

- Tadbirlar samaradorligini baholash, takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash va kerak bo'lganda strategiyalarni sozlash.

. Davolash xizmatlari bilan integratsiya:

- Birlamchi profilaktika ishlarini muassasa ichidagi mavjud davolash xizmatlari bilan muammosiz birlashtirish.

- Davolanayotgan shaxslar umumiy salomatlik va farovonlikni targ'ib qilish bo'yicha davom etayotgan profilaktika tashabbuslaridan ham foyda olishlarini ta'minlash.

Xodimlarni Sog'lomlashtirish Dasturlari:

- Sog'lomlashtirish dasturlari orqali davolash muassasasi xodimlariga birlamchi profilaktika ishlarini kengaytirish.

-Xodimlarning farovonligini qo'llab-quvvatlaydigan sog'lom ish muhitini yaratish.

Davolash muassasalarida birlamchi profilaktika ishlarini kompleks va kompleks tarzda tashkil etish orqali sog'liqni saqlashga salomatlik va farovonlikning oldini olish va davolash jihatlariga qaratilgan yaxlit yondashuvni yaratish mumkin.

Muhokama bo'limi aniqlangan bo'shliqlarni ko'rib chiqadi va davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani kuchaytirish uchun hamkorlikdagi asosni taklif qiladi. Asosiy elementlarga fanlararo hamkorlik, xodimlarni o'qitish, bemorlarni o'qitish va jamoatchilikni jalb qilish kiradi. Birlamchi profilaktikani davolash davomiyligiga qo'shilishi ta'kidlanib, umumiy salomatlik va farovonlikni ta'minlaydigan yaxlit yondashuvni yaratadi.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani tashkil etish zudlik bilan e'tiborni talab qiladi. Mavjud bo'shliqlarni bartaraf etish uchun hamkorlikdagi va proaktiv yondashuv juda muhimdir. Takliflar davolash muassasalarida maxsus profilaktika bo'limlarini tashkil etish, profilaktika strategiyalari bo'yicha doimiy kadrlar tayyorlash va xabardorlikni oshirish uchun jamoatchilikni jalb qilish dasturlarini o'z ichiga oladi. Ushbu tavsiyalarni amalga oshirish orqali davolash muassasalari hozirgi sog'liqni saqlash muammolarini hal qilish va kelajakdagi muammolarni oldini olish uchun yaxlit sog'liqni saqlash markazlariga aylanishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, davolash muassasalarida birlamchi profilaktikani tashkil etish zudlik bilan e'tiborni talab qiladi. Mavjud bo'shliqlarni bartaraf etish uchun hamkorlikdagi va proaktiv yondashuv juda muhimdir. Takliflar davolash muassasalarida maxsus profilaktika bo'limlarini tashkil etish, profilaktika strategiyalari bo'yicha doimiy kadrlar tayyorlash va xabardorlikni oshirish uchun jamoatchilikni jalb qilish dasturlarini o'z ichiga oladi. Ushbu tavsiyalarni amalga oshirish orqali davolash muassasalari hozirgi sog'liqni saqlash muammolarini hal qilish va kelajakdagi muammolarni oldini olish uchun yaxlit sog'liqni saqlash markazlariga aylanishi mumkin.

Adabiyotlar.

1. Starfield B. Primary care and health. A cross-national comparison. JAMA 1991; 266(16):2268–71.

2. Starfield B, Shi L. Policy relevant determinants of health: an international perspective. *Health Policy Amst Neth* 2002 Jun;60(3):201–18.
3. Shi L, Starfield B, Xu J, Politzer R, Regan J. Primary care quality: community health center and health maintenance organization. *South Med J.* 2003; 96:787-95.
4. Уралов Ш.М., Жураев Ш.А. Исраилова С.Б. « О влиянии факторов окружающей среды на качество жизни и здоровье молодежи» Vol. 1 No. 3 (2022): so‘ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi, N3, 2022/9/13, С. 6-13, <https://bestpublication.org/index.php/sit/article/view/766/741>
5. Уралов Ш.М., Жураев Ш.А. Исраилова С.Б «О влиянии занятий физической культуры на качество жизни студентов» Vol. 1 No. 3 (2022): so‘ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi, N3, 2022/9/13, с.14-19, <https://bestpublication.org/index.php/sit/article/view/767/742>
6. Buriboevna I. S. Oliy o‘quv yurtlarida “jamoat salomatligi va sog‘liqni saqlash” fanini o‘rganish va o‘tkazish //barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – С. 370-373., https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=M5rbnWEAAAAAJ&citation_for_view=M5rbnWEAAAAAJ:mVmsd5A6BfQC
7. Buriboevna I. S. Sog'liqni saqlashga moliyaviy resurslarning sarflanishini o'rganish //Eurasian Journal of Medical and Natural Sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 3. – С. 49-54. <https://in-academy.uz/index.php/EJMNS/article/view/1270/1221>